

14. juni 2023

J.nr.: 23/009664
BELU/CAHE

Afgørelse om en metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i eltransmissionsnettet

RESUMÉ

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om tilsynet kan godkende Energinet Systemansvar A/S' (Energinets) anmeldelse af metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet og af tariffen for begrænset netadgang.

Energinet har den 31. marts 2023 anmeldt en metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet til Forsyningstilsynets godkendelse. Metoden indebærer, at en systembruger, der forsynes fra transmissionsnettet, kan blive tilsluttet med et vilkår om afbrydelighed. Afbrydeligheden modsvares af en lavere nettarif, hvad angår de dele af tariffen, der svarer til omkostningerne til forrentning, afskrivning, drift og vedligeholdelse af anlægsmassen for nettet. Systembrugere med begrænset netadgang vil bidrage forholdsmæssigt til disse omkostninger med 1/3 af, hvad systembrugere med fuld netadgang bidrager med. Med afsæt i regnskabstal for 2020 vil det betyde en samlet reduktion i nettarif (inkl. tarif for nettab) på 53 pct.

Forsyningstilsynet vurderer, at den anmeldte metode er *markedsbaseret* i overensstemmelse med elforsyningsloven. Energinet definerer således forskellige produkter for transport af el i forhold til transmissionsnettets fysiske opbygning og funktion, som Energinet kan tilbyde systembrugerne at vælge imellem, og hvor systembrugerne får et reelt langsigtet, markeds-mæssigt og kommercielt valg af pris i forhold til kvalitet. Systembrugere bliver dertil økonomisk godtgjort via en forud fastsat reduktion af tarif.

Forsyningstilsynet finder også, at den anmeldte metode er *gennemsigtig* i overensstemmelse med elforsyningsloven, idet vilkårene for begrænset netadgang gør det klart for systembrugerne, at der er tale om et afbrydelighedsprodukt, som modsvares af en reduceret tarif.

Forsyningstilsynet finder dernæst, at den anmeldte metode og den anmeldte tarif for metoden er *ikke-diskriminerende* i overensstemmelse med elforsyningsloven. Metoden og tariffen favoriserer eller diskriminerer således ikke mellem forskellige systembrugere, der som ejere af forbrugsanlæg med tilslutning til nettet kan vælge at indgå aftale med Energinet om begrænset netadgang mod at betale en reduceret tarif.

Forsyningstilsynets vurderer dertil, at den anmeldte tarif for metoden er *rimelig* i overensstemmelse med elforsyningsloven. Systembrugere med begrænset netadgang bliver således opkrævet en tarif, der modsvares den ydelse, de er sikret. Forsyningstilsynet vurderer også, at tariffen for metoden er *objektiv* i overensstemmelse med elforsyningsloven. Tariffen vil således være forudsigelig for brugere med begrænset netadgang, og tariffen vil blive fastsat efter identificerbare og målbare kriterier.

FORSYNINGSTILSYNET

Torvegade 10
3300 Frederiksværk

Telefon 4171 5400

Digital Post til os:
Send via virksomhederne.dk
Send via borgerne.dk

Forsyningstilsynet finder på denne baggrund, at den anmeldte metode og tarif for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet kan godkendes efter elforsyningsloven.

AFGØRELSE

Forsyningstilsynet godkender metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet samt af tariffastsættelsen for den begrænsede netadgang anmeldt den 31. marts 2023 af Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959.

Forsyningstilsynets afgørelse er truffet i medfør af elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, jf. § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15, samt elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Sagens baggrund og begrundelsen for Forsyningstilsynets afgørelse fremgår nedenfor.

SAGSFREMSTILLING

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om tilsynet kan godkende Energinets metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet anmeldt den 31. marts 2023.

Metoden angår to forhold:

- Metoden for begrænset netadgang.
- Fastsættelse af tariffen for begrænset netadgang.

BAGGRUND

SAGENS FORLØB

Energinet anmeldte den 31. marts 2023 en metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet til Forsyningstilsynets godkendelse. Energinet fremsendte samtidig en redegørelse af 30. marts 2023 om metodens samspil med regulerkraftmarkedet, da flere markedsaktører havde rejst spørgsmål omkring dette. Særligt spurgte markedsaktørerne ind til, om metoden påvirkede regulerkraftmarkedet.

Energinet havde tidligere anmeldt en metode for begrænset netadgang samt midlertidigt begrænset netadgang. Energinet fandt imidlertid, at den del af metoden, der vedrørte midlertidigt begrænset netadgang ikke var anmeldelses- og godkendelsespligtig, hvorfor Energinet trak metoden tilbage for herefter alene at anmelde metoden vedrørende begrænset netadgang, dvs. uden midlertidigt begrænset netadgang.

METODEN FOR BEGRÆNSET NETADGANG

METODENS HOVEDPRINCIPPER

Metoden for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet, herefter betegnet metoden for begrænset netadgang eller blot metoden, indebærer følgende:

En systembruger, der forsynes af transmissionsnettet, kan blive tilsluttet med et vilkår om afbrydelighed. Afbrydeligheden modsvares af en lavere nettarif for så vidt angår de dele af nettarriffen, der svarer til omkostningerne til forrentning og afskrivning samt drift og vedligeholdelse af det fysiske anlæg for nettet.

Systembrugere med afbrydelighed kommer herved til at bidrage forholdsmæssigt til disse omkostninger med 1/3 af, hvad systembrugere med fuld netadgang bidrager med. Tariffen for omkostninger til nettab reduceres dog ikke, eftersom disse omkostninger direkte følger energiforbruget. Dette forventes med udgangspunkt i regnskabstal for 2020 at resultere i en reduktion i den samlede nettarif (inkl. tarif for nettab) på 53 pct.

Metoden finder anvendelse over for danske aktører. Aktører, der vælger at tilslutte sig under de vilkår, metoden fastsætter, indvilliger i, at elforsyningen til deres forbrugsanlæg kan blive afbrudt, hvis et transmissionsanlæg internt i et budområde enten a) er overbelastet i driftssituationen, eller b) vil blive utilladeligt overbelastet ved udfald af et andet transmissionsanlæg i budområdet, forudsat at afbrydelse af anlægget vil afhjælpe dette problem. Forbrugsanlæg tilsluttet med afbrydelighed er fuldt afbrydelige.

Afbrydeligheden er afgrænset til situationer, hvor det er nødvendigt at afbryde elforsyningen af hensyn til nettilstrækkeligheden lokalt i budområdet. Dette gælder uanset årsagen dertil. Metoden for begrænset netadgang vedrører dermed ikke forhold omkring effekttilstrækkelighed i hele budområdet, ej heller flaskehalse mellem budområder. Her skelnes således mellem lokale udfordringer internt i et budområde og effekttilstrækkelighed, som omfatter et helt budområde.

Metoden fungerer som supplement til regulerkraftmarkedet i budområderne Vestdanmark og Østdanmark (DK1 og DK2) til håndtering af lokale flaskehalse i transmissionsnettet. Det er desuden Energinets vurdering, at indførelsen af metoden ikke vil påvirke behovet for almindelig lokal regulerkraft, idet afbrydelighedsaftalen kun modsvarer den netudbygning, som ellers ville være foretaget. Vælger en aktør at benytte sig af dette produkt, indgår aktøren en forpligtende aftale om specialregulering på forhånd aftalte vilkår og specifikt rettet mod lokale flaskehalse internt i et budområde.

Energinet dimensionerer transmissionsnettet til at kunne håndtere revisioner og uplanlagte udkoblinger og samtidig opretholde elforsyningen til elforbrugere ved at etablere flersidet forsyning. Dette indebærer, at der for den del af transmissionsnettet, der forbinder netområder over større afstande, dimensioneres med (n-2)-sikkerhed. (n-2)-sikkerhed betyder, at forsyningen, i tilfælde af et udfald af to vilkårlige forbindelser, stadig kan opretholdes. Det lokale transmissionsnet er dimensioneret med (n-1)-sikkerhed, hvilket betyder der er et ekstra forsyningsben. Den del af transmissionsnettet, der forbinder netområder over lange afstande, er væsentlig dyrere end det lokale, og er derfor afgørende med hensyn til spørgsmålet om omkostninger forbundet med sikring af forsyning.

Energinets dimensionering af transmissionsnettet afspejler herved både det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed og hensynet til at undgå unødige overinvesteringer. Der vil dog selv i geografiske områder, hvor forbruget er dimensionerende for netudbygning, være en betydelig, *midlertidigt ledig kapacitet* i nettet i langt den største del af tiden (ved normaldrift). Nettet dimensioneres også til at kunne tåle spidsbelastninger, så der typisk vil være *yderligere* midlertidigt ledig kapacitet i nettet pga. både døgn- og årsvariationer.

Metoden giver systembrugere med begrænset netadgang adgang til at benytte sig af denne sporadisk ledige kapacitet mod en lavere tariffbetaling. Energinet påpeger, at det

vil lede til en bedre udnyttelse af nettet at tilbyde et netprodukt med aftalt afbrydelighed og en deraf følgende besparelse af omkostninger. Der skabes således et langsigtet og sikkert grundlag for netplanlægningen, idet nettet ikke skal udbygges af hensyn til systembrugere, der hellere vil have en lavere tarif end et højt niveau af forsyningssikkerhed.

En analyse udført af Energinet viser, at niveauet af begrænset netadgang vil være væsentligt større i forbrugsdominerede områder end i produktionsoverskudsområder. Metoden vil derfor understøtte, at nyt fleksibelt forbrug placeres i de områder, hvor risikoen for begrænsninger er lavere. Dette reducerer samtidig de samlede omkostninger til netforstærkning til fordel for alle brugere af elnettet.

AKTØRSYNSPUNKTER OM DIFFERENTIERET KVALITET OG PRIS

Forskellige parter, navnlig inden for fjernvarmesektoren og i elektrolyse-/PtX-branchen, har over for Energinet givet udtryk for, at de på baggrund af fleksibiliteten i deres anlæg er interesserede i at kunne vælge et lavere niveau for elforsyningssikkerhed til gengæld for en reduceret tarifering. Metoden vil give Energinet adgang til at justere elforsyningssikkerheden for disse systembrugere således, at Energinet vil kunne reducere kravene til netudbygning. Der vil samtidig kunne transporteres mere energi via det eksisterende transmissionsnet således, at nettets samlede effektivitet forbedres.

Energinet påpeger, at metoden således imødekommer et generelt ønske fra fleksible systembrugere om at have en mere omkostningsægte tarif, hvor retten til brug af transmissionsnettet tariferes mere omkostningsægte.

Visse aktører har undervejs i arbejdet med at udvikle metoden for begrænset netadgang ønsket oplyst, om metoden er kompatibel med reserve- og energiaktiveringsmarkederne (regulerkraftmarkedet). Energinet bemærker dertil, at metoden overordnet set kun angår lokal nettilstrækkelighed *internt i* budområdet. Metoden kan derimod ikke henføres til området for traditionelle systemydelse, der angår *hele* budområdet, herunder systemydelse til sikring af effekttilstrækkelighed for *hele* budområdet.

Selv om metoden formelt set kan betragtes som en fleksibel ydelse i forhold til lokal nettilstrækkelighed, er metoden designet, så den ikke kommer i konflikt med de allerede eksisterende markeder for systemydelse og regulerkraft, herunder lokale markeder for fleksibilitet. Metoden udgør dermed et *supplement* til lokale markeder for fleksibilitet og er således ikke et alternativ til lokale markeder.

DE NÆRMERE VILKÅR FOR METODEN FOR BEGRÆNSET NETADGANG

VILKÅR FOR AFBRYDELIGHED SAMT AKTIVERING AF AFBRYDELIGHED

Forbrugsanlæg, der vil være tilsluttet med afbrydelighed efter metoden, vil være fuldt ud afbrydelige. Energinet vil således kunne kræve, at et anlæg udkobles eller begrænses, når det er nødvendigt af hensyn til driften af transmissionsnettet grundet lokale hensyn.

Begrænsning af anlæg kan herved bero på manglende nettilstrækkelighed til elforsyning af et lokalområde. Begrænsning af anlæg kan endvidere ske, uanset om det beror på fejl i nettet eller andre tilfældige driftshændelser, eller pga. planlagt arbejde til revision,

vedligeholdelse og sikkerhedsafbrydelser pga. tredjepartsarbejde eller længerevarende havari.

ENERGINETS VARSLINGER OG UDMELDINGER AF BEGRÆNSNINGER

Energinet vil udmelde konkrete begrænsninger, enten forud for driftsdøgnet eller på forhånd i løbet af driftsdøgnet, på baggrund af modtagne køreplaner ifølge Energinets markedsforskrift C3 for Planhåndtering - Daglige procedurer. Energinets konkrete begrænsninger kan også udmeldes uden varsel i selve driftsdøgnet.

Risiko for begrænsninger for forbrug med begrænset netadgang kan meldes ud på forhånd af Energinet, når det er muligt, f.eks. ved revisionsplanlægning og planlagt udetid. Der meldes *ikke* konkrete begrænsninger ud, inden day-ahead-markedet er lukket.

Konkrete begrænsninger kan blive udmeldt, når Energinet har modtaget køreplaner for det kommende driftsdøgn. Konkrete begrænsninger kan også udmeldes uden varsel i selve driftsdøgnet, hvis der f.eks. indtræffer hændelser, havarier og lignende, der medfører ekstra og uforudsete begrænsninger. Begrænsningerne skal i så fald effektueres inden for 15 minutter.

Energinet vil derimod *ikke* kunne begrænse netadgangen pga. flaskehalse på transmissionsforbindelser indbyrdes mellem de danske budområder DK1 og DK2 samt mellem DK1, respektive DK2, og udenlandske budområder. Energinet vil heller ikke kunne begrænse netadgange pga. behov for regulerkraft i *hele* budområdet.

Når Energinet benytter afbrydeligheden og udmelder konkrete begrænsninger, skal Energinets Kontrolcenter EL logge årsagen til, at afbrydeligheden har været aktiveret. Systembrugere, omfattet af metoden for begrænset netadgang, vil således hver især være sikret adgang til at anmode om at få oplyst årsagen til, at deres forbrug er blevet begrænset.

Dette giver også Energinet adgang til at overvåge, hvor meget afbrydeligheden bliver aktiveret i praksis. Dette vil indgå i Energinets årlige behovsvurdering, som Energinet skal offentliggøre senest 1. november hvert, år og som i øvrigt skal være offentligt tilgængelig på Energinets hjemmeside.

KONSEKVENNS VED MANGLENDE OVERHOLDELSE, BETALING OG ØKONOMI

Hvis en systembruger ikke efterkommer en krævet begrænsning af sit forbrug, og hvis der ikke er tale om en afprøvning, har Energinet i driftssituationen adgang til om nødvendigt at udkoble hele systembrugerens installation ved systembrugerens tilslutningspunkt i transmissionsnettet uden forudgående orientering.

Systembrugeren bærer dertil det fulde økonomiske ansvar og risiko som følge af udkobling eller begrænsning af anlæggets forbrug ved beordrede begrænsninger fra Energinet på forbrugsanlæggets drift. Dette omfatter, men er ikke begrænset til, alle forhold såsom afledte tab i systembrugerens drift ved produktionsstop og lignende, ubalanceomkostninger, systembrugerens forhold til sin leverandør og balanceansvarlige, manglende rådighed og levering af systemydelser.

Systembrugeren betaler under alle omstændigheder de faktiske omkostninger til etablering af selve tilslutningen, jf. Energinets almindelige tilslutningsprincipper for nettilslutning af forbrugere på transmissionsniveau, der er godkendt af det daværende Energitalssyn ved afgørelse af 29. maj 2018.

Systembrugeren betaler ligeledes for etablering af de online-målinger og overvågninger samt fjernoverføring og fjernkontrol, der er nødvendige af hensyn til den begrænsede netadgang.

SYSTEMBRUGERS ADGANG TIL OPREGULERING SAMT ANDRE MARKEDER

Systembrugere med begrænset netadgang kan *ikke* deltage i *geografisk afgrænsede* markeder for lokal fleksibilitet/geografisk regulerkraft *internt* i budområdet, for så vidt angår *reduktion* af forbrug, dvs. "opregulering" i regulerkraftmarkedet. Systembrugere med begrænset netadgang har allerede overdraget denne ret til at begrænse forbruget til Energinet til gengæld for tarifreduktionen.

Den almindelige ubalanceafregning i elmarkedet vil derefter helt automatisk håndtere afregningen af den ubalance, der opstår som følge af aktiveringen af afbrydeligheden.

En systembruger kan deltage i alle øvrige dele af regulerkraftmarkedet og andre systemudvalgsmarkeder, herunder:

- Markedet for reduktion af forbrug, svarende til opregulering i regulerkraftmarkedet for *hele* budområdet.
- Markedet for forøgelse af forbrug, svarende til nedregulering i regulerkraftmarkedet for hele budområdet såvel som for geografisk specialregulering.
- Alle dele af kapacitetsmarkederne for systemydelse i budområdet.

AKTIVERING OG FRIGIVELSE AF ANLÆG MED BEGRÆNSET NETADGANG

Den driftsmæssige håndtering af begrænset netadgang skal implementeres, så Energinets Kontrolcenter EL kan aktivere og ophæve begrænsninger uden om den fælles prisliste i det fælles nordiske driftsinformationssystem (Nordic Operational Information System, NOIS-listen). Energinet bemærker, at denne proces svarer fuldstændig til, hvad netvirksomheder gør for afbrydeligt forbrug i distributionsnettet.

Systembrugerne kan således fortsat melde almindelig opregulering for *hele* budområdet ind på NOIS-listen, uden at der skal udvikles helt nye og særlige markedsplatforme til håndtering af afbrydeligt forbrug med adgang til at indmelde forskellige budpriser for det samme forbrug afhængig af, om det er et frit bud på et generelt regulerkraftmarked, eller om det er på forhånd aftalte bud i et lokalt marked for opregulering. Dette sikrer, at begrænset netadgang ikke vil påvirke det nordiske regulerkraftmarked.

Energinet bemærker dertil, at disse detaljer ved udformningen af metoden for begrænset netadgang medfører, at metoden udgør et *supplement* til lokale markeder for fleksibilitet og ikke et alternativ til disse lokale markeder.

Begrænsning af forbrug med begrænset netadgang aktiveres således direkte af Energinets Kontrolcenter EL.

Hvis systembrugeren selv ønsker at forestå en udkobling eller en forbrugsreduktion som udtryk for den forventede situation, aktiveres begrænsningen af forbruget ved metoden for begrænset netadgang via direkte kommunikation imellem Energinets Kontrolcenter EL og systembrugers forbrugsanlæg eller kontrolcenter.

Det kan alternativt aftales mellem systembrugeren og Energinet, at Energinet ikke blot skal udmelde en begrænsning, men skal udføre selve forbrugsbegrænsningen ved at udkoble forsyningen til systembrugers anlæg. Systembrugeren skal ved denne tilgang acceptere, at hele forbruget vil blive koblet fra nettet, samt at det vil ske uden varsel.

Det skal samtidig sikres i den konkrete implementering, at systembrugers balanceansvarlige modtager information om, at der er grebet ind i køreplanen for systembrugers forbrugsanlæg. Systembrugers balanceansvarlige skal snarest efter aktiveringen fremsende en opdateret køreplan.

Procedurer og signalveje for den praktiske håndtering af begrænset netadgang skal i overensstemmelse med ovenstående aftales og skal som udgangspunkt ske via sikker kommunikation med Energinets Kontrolcenter EL via nettelegraf eller tilsvarende, alt ifølge Energinets anvisning.

UDVÆLGELSE OG FRIGIVELSE AF ANLÆG MED BEGRÆNSET NETADGANG

Hvis der opstår en intern flaskehals i et budområde, hvor flowet hen over flaskehalsen overstiger det tilladelige, er Energinet nødsaget til at aflaste flowet på flaskehalsen ved at foretage en belastningsomfordeling med opregulering/forbrugsreduktion på den ene side af flaskehalsen og nedregulering på den anden side af flaskehalsen.

Hvis der er forbrug med begrænset netadgang i drift på den side af flaskehalsen, hvor der skal foretages en opregulering, vil en forbrugsreduktion af dette afbrydelige forbrug derfor afhjælpe overbelastningen.

Energinet skal foretage en markedsbaseret udvælgelse af de fleksible ressourcer, der skal belastningsomfordeles. Ved normal drift af elsystemet (dvs. hvor der ikke er meldt force majeure), og ved anvendelse af markedsbaserede virkemidler i regulerkraftmarkedet i situationer med begrænsninger i transmissionsnettet, vil Energinet foretage følgende prioritering:

1. Anlæg med begrænset netadgang begrænses først, dvs. uden særskilt kompensation for at afhjælpe et problem i systemdriften pga. manglende nettilstrækkelighed *internt* i et budområde.

I forhold til den endelige ubalanceafregning svarer dette til, at der for anlæg er lagt bud for opregulering med ubalanceprisen i de aktuelle timer ind i et lokalt regulerkraftmarked. Disse bud på niveau med ubalanceprisen må herefter forventes at blive accepteret som de første ifølge auktionsprincippet for pay-as-bid, hvorefter den enkelte aktør alt-andetlige tilskyndes til at byde på at levere energi til den højeste pris, der forventes accepteret.

Energinet vil ved implementering af metoden for begrænset netadgang tilstræbe, at der før begrænsning af forbrug med afbrydelighed accepteres evt. opreguleringsbud med en placering bag den samme begrænsende flaskehals, som har en *lavere* pris end spotmarkedsprisen og derved er lavere end den forventede ubalancepris.

Energinet forventer dog, at der i praksis ikke vil være nogen sådanne bud, og for nuværende er det slet ikke muligt at lægge opreguleringsbud *under* spotmarkedsprisen ind i regulerkraftmarkedet.

2. Markedsbaserede virkemidler til opregulering i *geografisk afgrænsede markeder* for regulerkraft beordres først i næste omgang, hvis begrænsning af forbrug med begrænset netadgang ikke er tilstrækkeligt til at håndtere det lokale problem.

Når der ikke længere er behov for at begrænse det afbrydelige forbrug, skal Energinet ophæve begrænsningen og frigive ledig kapacitet uden unødige forsinkelser.

STANDARDAFTALE OG OPSIGELSE

Der udarbejdes en standardaftale mellem Energinet og systembrugeren om, at tilslutningen har begrænset netadgang til transmissionsnettet. Aftalen udformes som et tillæg til nettilslutningsaftalen. Leveringsomfanget med begrænset netadgang skal fastlægges i denne aftale.

En aftale om begrænset netadgang vil som udgangspunkt være gældende uden tidsbegrænsning fra Energinets side. Hvis markedsudviklingen medfører, at de overordnede formål med metoden for begrænset netadgang på et tidspunkt kan opfyldes lige så godt med andre metoder, og Energinet derfor beslutter, at metoden for begrænset netadgang skal udgå for nye systembrugere, så forbeholder Energinet sig retten til at opsiges aftalen om begrænset netadgang med eksisterende systembrugere med mindst 5 års varsel.

Energinet bemærker, at kravet om 5-års-varsel alene giver systembrugeren sikkerhed for, at Energinet ikke fjerner selve metoden uden dette varsel. Energinet kan stadig foretage ændringer i tarifdesignet for metoden. Energinet forventer således, at tarifdesignet vil blive ændret med en andel af kapacitetsbetaling for nettariffen, og at tarifreduktionen for metoden for begrænset netadgang vil blive omlagt i den sammenhæng.

BEGRÆNSNING I NETADGANG SAMT PRIORITERING AF SYSTEMBRUGERE

Leveringsomfanget ved drift af metoden for begrænset netadgang for systembrugers forbrugsanlæg specificeres til den effekt, som anlægget maksimalt kan og vil kunne trække fra transmissionsnettet i kraft af metoden for begrænset netadgang.

Metoden indebærer, at Energinet uden varsel kan kræve tilslutningen udkoblet eller effekttaget reduceret vederlagsfrit inden for 15 minutter, når Energinet finder det nødvendigt for systemdriften af elforsyningsnettet pga. manglende nettilstrækkelighed internt i budområdet.

Begrænsning af forbrug aktiveres direkte imellem Energinets Kontrolcenter EI og systembrugerens forbrugsanlæg. En beordret forbrugsbegrænsning skal kunne gennemføres inden for 15 minutter. Forbrugsbegrænsningen skal kunne ske ned til 0 MW. Hvis det er nødvendigt for at opretholde vigtige minimumsfunktioner i systembrugerens anlæg, og hvis der i øvrigt er kapacitet i transmissionsnettet, kan det ved nettilslutningsaftalen fastlægges, at forbruget efter aftale alene kan reduceres til 2 pct. af leveringsomfanget med begrænset netadgang, hvis det vel at mærke er muligt i driftøjeblikket.

Prioriteringsrækkefølgen er som følger:

- Almindelige systembrugere med fuld netadgang har 1. prioritet,
- Systembrugere med vilkår for midlertidigt begrænset netadgang har 2. prioritet,
- Systembrugere med begrænset netadgang har 3. prioritet.

Systembrugere med begrænset netadgang er de første som bliver begrænset. Hvis der er flere systembrugere med 3. prioritet til ledig netkapacitet, der i en driftssituation begrænses af den *samme* flaskehals i nettet, fordeles den resterende ledige kapacitet til området imellem de anlæg, der, jf. deres køreplaner, er i drift.

Kapaciteten fordeles i forhold til det *leveringsomfang*, som systembrugerne har aftalt begrænset netadgang for og fordeles af Energinets Kontrolcenter EI så vidt muligt ligeligt under hensyn til de konkrete driftsforhold.

Det sikres herved, at alle systembrugere med begrænset netadgang har lige adgang til den ledige kapacitet, uanset hvornår de er blevet nettilsluttet.

KRAV TIL INSTALLATIONER MED BEGRÆNSET NETADGANG

Begrænset netadgang udgør et vilkår, der er tilknyttet konkrete forbrugsanlæg efter valg af enten begrænset netadgang som permanent vilkår eller vilkår for midlertidigt begrænset netadgang. Systembrugerens forbrugsanlæg med begrænset netadgang skal ligge samlet på samme geografiske lokation. Forbrugsanlægget ligger således på én matrikel eller på et tilsvarende afgrænset og sammenhængende areal af begrænset størrelse.

Måledata for online-driftsmålinger skal fjernoverføres, så de er tilgængelige i Energinets Kontrolcenter EL, og målepunkterne skal overholde Energinets tekniske forskrifter. Der skal også fremsendes køreplaner for det afbrydelige forbrug på det enkelte anlæg efter de samme krav, der gælder for anlæg i regulerkraftmarkedet. Køreplanerne skal dertil overholde Energinets udbudsbetingelser for systemydelse, jf. Energinets forskrift C3.

Der skal etableres kommunikation og fjernkontrol til automatisk udkobling eller nedregulering af forbruget. Kommunikationen skal foregå via sikker kommunikation med Energinets Kontrolcenter EL via nettelegraf eller tilsvarende, alt ifølge Energinets anvisning.

Energinet kan afprøve afbrydeligheden af systembrugere med begrænset netadgang. Energinets afprøvning kan ske uden varsel og ud over det korte 15 minutters varsel, som metoden for begrænset netadgang i sig selv indebærer. Energinets afprøvning vil dertil være uafhængig af, om der har været krævet begrænsninger af systembrugerens forbrug af driftsmæssige årsager. Energinet forventer som minimum at afprøve afbrydeligheden én gang pr. kalenderår, hvis der ikke har været krævet begrænsning af systembrugerens forbrug af driftsmæssige årsager.

Den første afprøvning skal finde sted ved etablering af den begrænsede netadgang og senest en måned efter, at systembrugerens anlæg er taget i drift. Energinet kan efter aftale med systembrugerens tage hensyn til systembrugerens behov for prøvekørsel i en sammenhængende periode ved idriftsættelse af systembrugerens anlæg. Energinet kan herunder afvige fra tidsfristen på en måned.

Energinet skal have dokumentation for, at anlægget, der er tilsluttet bag tilslutningspunktet, i praksis kan trække en maksimal effekt svarende til det aftalte leveringsomfang. Dokumentationen kan f.eks. være i form af en driftsmæssig demonstration, når anlægget er etableret, eller en teknisk dokumentation af forbrugsanlægget forud for etableringen. Energinet kan desuden anmode om fornyet dokumentation, hvis forbrugsanlægget efter etableringen i praksis ikke har benyttet sig af det aftalte leveringsomfang i en længevarende periode.

Hvis anlægget ikke kan trække en maksimal effekt svarende til det aftalte leveringsomfang, kan leveringsomfanget med begrænset netadgang reduceres til den effekt, der reelt kan trækkes. Der kan dermed ikke sikres en ekstra maksimal-effekt ved at anføre en større effekt, end hvad der reelt bliver tilsluttet af forbrugsanlæg.

Hvis en systembruger med begrænset netadgang ikke begrænser sit forbrug, når det kræves af Energinet, kan systembrugerens blive anset for alligevel ikke at være afbrydelig. Dette gælder uanset, om der er tale om en test-begrænsning eller ved en systembrugers manglende efterkommelse af en begrænsning i en faktisk kritisk driftssituation.

Energinet kan i så fald kræve, at systembrugerens med begrænset netadgang fremadrettet skal fratages den begrænsede netadgang og i stedet overgå til at være tilsluttet med normal, fuld netadgang i stedet for begrænset netadgang, eller om nødvendigt, hvis der ikke er tilstrækkelig ledig kapacitet, overgå til vilkår for midlertidigt begrænset netadgang og derfra senere til fuld netadgang.

Energinet bemærker dertil, at hvis der er tale om en faktisk kritisk driftssituation, forbeholder Energinet sig retten til uden forudgående varsel at udkoble hele systembrugerens installation. Dette sikrer, at Energinet får den afbrydelighed, der er givet tarifreduktion for. Manglende opfyldelse af afbrydeligheden kan derfor have direkte driftsmæssige konsekvenser for systembrugerens i form af en udkobling af hele systembrugerens installation uden yderligere varsel ud over den første begrænsningsordre og dermed ikke kun de ovenfor nævnte rent tarifmæssige konsekvenser.

SKIFT MELLEML FULD OG (MIDLERTIDIGT) BEGRÆNSET NETADGANG

En systembruger med begrænset netadgang kan altid søge om at blive opgraderet til fuld netadgang, hvilket blot svarer til en normal tilslutning eller udvidelse af leveringsomfanget.

Hvis der ikke er tilstrækkelig ledig kapacitet i transmissionsnettet, vil systembrugerens blive tilbudt vilkår for midlertidigt begrænset netadgang. Hvis systembrugerens i dette tilfælde accepterer tilslutning til transmissionsnettet på vilkår om midlertidigt begrænset netadgang, og Energinet på den baggrund iværksætter netforstærkninger, kan systembrugerens tidligst omgøre sit valg efter udløb af en karensperiode.

En systembruger, der har eller tidligere har haft tilslutning til transmissionsnettet på vilkår om midlertidigt begrænset netadgang, kan inden for en karenperiode *ikke* frit reducere sin netadgang til begrænset netadgang som permanent vilkår.

Karenperioden skal sikre, at en systembruger ikke kan søge om fuld netadgang på ét bestemt, geografisk sted uden tilstrækkelig kapacitet og på dette grundlag aftale tilslutning til transmissionsnettet på vilkår om midlertidigt begrænset netadgang, hvorefter systembrugeren skifter mening eller reducerer sit leveringsomfang og søger om at få begrænset netadgang som permanent vilkår inden eller kort tid efter, at nettet er udbygget. De øvrige systembrugere ville i givet fald sidde tilbage med regningen for udbygningen af nettet, samtidig med at nettet vil blive yderligere udbygget, så den spekulative systembrugers risiko for afbrud pga. begrænset netadgang vil være kraftigt reduceret.

Karenperioden starter, når systembrugeren tilmelder sig vilkår for midlertidigt begrænset netadgang og slutter 5 år efter, at systembrugeren overgår fra vilkår for midlertidigt begrænset netadgang til vilkår for fuld netadgang. Dvs. 5 år efter, at netforstærkninger som følge af tilslutningen af den pågældende systembruger er etableret og sat i drift.

Karenperioden sættes til 5 år, idet Energinet vurderer, at det sikrer en rimelig balance imellem:

- at en systembruger på den ene side ikke skal være låst til fuld netadgang i urimeligt lang tid,
- samtidig med at det så vidt muligt skal sikres, at systembrugeren via sin tariffbetaling når at give et væsentligt bidrag til forrentning og afdrag af transmissionsnettet, hvor afskrivningstiden er på 40 år.

Karenperioden på 5 år er samme varsel, som Energinet skal give ved en evt. ensidig ophævelse af aftaler om begrænset netadgang som permanent vilkår. Derved er der en gensidig balance imellem Energinets og systembrugernes sikkerhed i forhold til en evt. opsigelse af afbrydelighedsaftaler.

PROCES VED NETTILSLUTNING

Nettilslutning med begrænset netadgang afspejler, at netkapaciteten udgør en begrænset ressource, og at systembrugere med begrænset netadgang herved som udgangspunkt har samme adgang til sporadisk ledig kapacitet.

Energinet skal oplyse systembrugeren om det forventede omfang af sporadisk ledig kapacitet i et konkret tilslutningspunkt, bl.a. på baggrund af tilgængelig viden om den forventede, fremtidige udvikling i det pågældende, geografiske område.

Hvis der er andre systembrugere med konkrete forespørgsler om nettilslutning i det samme geografiske område, kan dette væsentligt påvirke værdien af nettilslutningen for systembrugeren. Energinet vil derfor oplyse systembrugeren, om der er andre konkrete forespørgsler om nettilslutning fra andre systembrugere af betydning for systembrugeren for at sikre den størst mulig gennemsigtighed for systembrugeren beslutningsgrundlag. Energinet vil herved kun dele informationer om tekniske forhold, f.eks. om maksimaleffekt og om området for kapacitetsbegrænsninger. Energinets information om systembrugeres identitet vil således ikke blive oplyst til en tredjepart.

FASTSÆTTELSE AF TARIFFEN FOR BEGRÆNSET NETADGANG

OVERVEJELSER FORUD FOR FASTSÆTTELSEN AF TARIFFEN

Det er hovedrationalet for et afbrydelighedsprodukt, at der kan ske en mere efficient udnyttelse af det eksisterende transmissionsnet samt en mulig reduktion af fremtidige udbygninger af nettet.

Det er forholdsvis sjældent, at de enkelte forbindelser i transmissionsnettet ikke er til rådighed, og systembrugere med begrænset netadgang vil kunne trække på nettet i betydeligt omfang i alle normalsituationer, op til et vist niveau af afbrydeligt forbrug. Dette rejser spørgsmålet, hvorledes der i forhold til prisfastsættelsen skal vægtes mellem hensynet til besparede omkostninger i forhold til hensynet til det træk på nettet, som også systembrugere med begrænset netadgang vil give anledning til.

Anlægsmassen for transmissionsnet er allerede etableret og skal også opretholdes på længere sigt af hensyn til de almindelige systembrugere med fuld netadgang. Der kan herved anlægges den teoretiske betragtning, at afbrydelige systembrugere ikke påfører anlægsmassen nogen som helst omkostninger, hverken til forrentning og afskrivning eller til drift og vedligeholdelse. Omkostningerne til drift og vedligeholdelse er således stort set uafhængige af, hvor meget energi der transporteres via nettet, men afhænger i stedet primært af anlægsmassens størrelse.

Energinet finder det dog ikke rimeligt, at afbrydelige systembrugere skulle kunne benytte sig af en eksisterende og værdifuld infrastruktur, der er finansieret af andre netbrugere, uden at afbrydelige systembrugere skulle betale noget for denne infrastruktur.

Energinets metode til en omkostningsfordeling er derfor baseret på følgende princip:

Afbrydelige systembrugere skal i forhold til almindelige systembrugere med fuld netadgang bidrage til nettariffen med en fastsat procentdel af *samtlig* de omkostninger, der ligger i nettarifpuljen, på nær omkostninger til nettab. Dvs. både forrentning og afskrivning samt drift og vedligeholdelse.

Dette er begrundet med, at omkostninger til drift og vedligeholdelse af nettet stort set er uafhængige af, hvor meget energi der transporteres via nettet. Nettab er derimod undertaget, da nettab direkte følger energiforbruget.

TARIFFASTSÆTTELSEN

Begrundelsen tager udgangspunkt i, hvor meget forbrug transmissionsnettet teoretisk set ville kunne forsyne, hvis der ikke blev taget hensyn til forsyningssikkerhed, hvilket indebærer, at alle systembrugere kan afbrydes. Med dette udgangspunkt kan man lade afbrydelige systembrugere betale en andel, der er proportionel med, hvad nettet kan forsyne til almindelige systembrugere med fuld netadgang sammenlignet med systembrugere med begrænset netadgang.

I netdimensioneringen tages der højde for redundans og sikkerhed. Der dimensioneres med (n-2)-sikkerhed for almindeligt forbrug med fuld netadgang i størstedelen af transmissionsnettet. Lokalt vil der normalt være mindst (n-1)-sikkerhed, og mange steder vil der også være (n-2)-sikkerhed. Dette betyder, at der i store dele af transmissionsnettet

er to ekstra forsyningsben, hvilket teoretisk ville kunne forsyne cirka tre gange så meget forbrug, hvis der ikke var garanti for forsyningsikkerhed.

Med denne betragtning er det rimeligt, at afbrydelige systembrugere kun betaler 1/3 af den normale tarif for den del af omkostningerne, der relaterer sig til anlægsmassen. Selvom dette er en tilnærmelse, mener Energinet, at det udgør et logisk udgangspunkt.

Afbrydelige systembrugere har adgang til det samme net som andre systembrugere med fuld netadgang, men de har ikke samme garanterede adgangsrettigheder. Andre systembrugere med fuld netadgang har prioriteret adgang til nettet, mens afbrydelige systembrugere ikke har nogen garanti for netadgang. Desuden kan afbrydelige systembrugere forvente begrænsninger og risikere længerevarende begrænsninger i deres netadgang.

På baggrund af dette mener Energinet, at en rimelig betaling for afbrydelige systembrugere vil være en bidragsandel på 1/3 af omkostningerne forbundet med anlægsmassen. Dette skyldes tilstedeværelsen af (n-2)-sikkerhed i de største dele af nettet, især det dybe net, hvor strækningerne er længst, og omkostningerne til netforstærkninger derfor er størst.

Energinet har med udgangspunkt i omkostningsfordelingen i nettarriffen i 2019 og 2020 påvist, hvordan den samlede reduktion i forhold til fuld nettarif vil falde ud ved Energinets nye model med udgangspunkt i ovennævnte betragtninger og dermed et bidrag på 1/3.:

	Ca. andel af omkostninger af nettarif for 2019 og 2020	Bidrag ved begrænset netadgang, nyt forslag	
		Tal i forhold til nettarif i alt	Relativt
Forrentning og afskrivning af anlægsmassen	53 pct.	33,30 pct.	18,0 pct.
Drift og vedligeholdelse af anlægsmassen	25 pct.	33,30 pct.	8,00 pct.
Nettab	20 pct.	100,00 pct.	20,00 pct.
Sum	100 pct.		47,00 pct.
Reduktion, relativt fuld nettarif			53,40 pct.

Et bidrag fra forbrugere med begrænset netadgang svarende til 1/3 af omkostningerne vil give en reduktion af den samlede nettarif på ca. 53 pct. baseret på tal fra 2019 og 2020.

Dette vil ud fra den anmeldte metode, og idet en bidragsandel på 1/3 antages i forhold til *2020-tariffen*, medføre en reduceret nettarif på ca. 2,3 øre kWh, svarende til ca. 47 pct. af den fulde nettarif.

Energinet finder, at en tarifreduktion på 53 pct. udgør et afvejet, rimeligt og proportionelt niveau i forholdet mellem systembrugere med fuld netadgang og systembrugere med begrænset netadgang.

Bidraget på 1/3 er fastlagt i denne metode. Tariffen for begrænset netadgang, og dermed også reduktionen i forhold til den normale nettarif, kan dog variere fra år til år afhængigt af udviklingen i sammensætningen af nettariffen og i forhold til udviklingen i omkostningselementerne i tarifferne.

Nettariffen for begrænset netadgang fastlægges i den samme proces som nettariffen for de øvrige ikke-afbrydelige systembrugere. Tariffen for nettab vil herefter være den samme uanset afbrydelighedsvilkår. Afbrydelige systembrugere vil således få en nettarif på niveau med 1/3 af omkostningerne til forrentning, afskrivning, drift og vedligeholdelse af anlægsmassen for transmissionsnettet, der i forhold til systembrugere med fuld netadgang medgår til at dække alle øvrige omkostninger i netpuljen.

Korrektion for evt. over- eller underdækning fra år til år foretages ved at indregne over- eller underdækningerne i de respektive omkostningspuljer i overensstemmelse med den almindelige metode til at korrigere over- og underdækning.

TARIFVIRKNING FOR ØVRIGE FORBRUGERE

Hvis en stor del af de eksisterende systembrugere med forbrugsanlæg på transmissionsnettet ønsker at benytte sig af metoden for begrænset netadgang, og hvis disse systembrugere samtidig ikke øger deres forbrug pga. den lavere tarif, vil der alt-andet-lige forekomme en tarifstigning.

Energinet bemærker dog, at der pga. elektrificeringen forventes et stigende elforbrug frem mod 2030, at risikoen for tarifstigninger for de øvrige systembrugere vil være lille, og at tarifreduktioner vurderes at være mere sandsynlige.

Antallet af systembrugere med forbrugsanlæg på transmissionsnettet er meget begrænset. Der er tale om 65 målepunkter ud af i alt 3,4 mio. målepunkter svarende til 25-30 individuelle nettilslutninger af forbrugsanlæg, idet en del systembrugere har 2 parallelle forsyninger.

De forbrugstyper, der er tilsluttet direkte på transmissionsniveau, er primært baneforsyning, datacentre og nogle enkelte store elkedler. Der kan i fremtiden også forventes elektrolyse-/PtX-anlæg. Energinet forventer, at det reelt kun vil være elkedler og elektrolyse-/PtX-anlæg, der vil benytte sig af metoden for begrænset netadgang.

Metoden for begrænset netadgang vil kun være tilgængelig på transmissionsniveau, hvor der i 2018 kun var ca. 1,4 pct. af det samlede forbrug nettilsluttet med 439 GWh ud af 32,7 TWh. Kun 25 pct. af dette forbrug vurderes at være reelt fleksibelt med 105 GWh forbrug fordelt på 4 elkedler. Selv den teoretisk maksimalt mulige samlede tarifpåvirkning vurderes derfor under alle omstændigheder at blive ubetydelig.

OFFENTLIGGØRELSE AF GODKENDT METODE SAMT 4-ÅRS-EVALUERING

OFFENTLIGGØRELSE AF GODKENDT METODE IFØLGE ANMELDELSEN

For de nærmere detaljer, når det gælder indholdet af den anmeldte metode for begrænset netadgang, henvises til Energinets anmeldelse af 31. marts 2023, navnlig afsnit 2. Beskrivelse af metoden, og afsnit 3. Vilkår for Begrænset netadgang for forbrugsanlæg, samt til Energinets supplerende redegørelse af 30. marts 2023 om samspil med regulerkraftmarkedet.

Anmeldelsen og redegørelsen vil være offentligt tilgængelig på Energinets hjemmeside, når Forsyningstilsynet har godkendt metoden.

4-ÅRS-EVALUERING AF DEN GODKENDTE METODE OG AF TARIFFEN

Energinet vil revurdere metoden for begrænset netadgang i sin helhed, herunder revurdere bidragssatsen på 1/3 4 år efter ordningens ikrafttræden. Energinet vil på baggrund af evalueringen herefter tage stilling til, om der er forhold, der giver anledning til at ændre på metoden for begrænset netadgang.

SAGENS PARTER

Forsyningstilsynet har som led i behandlingen af sagen vurderet, hvem der kan anses som sagens parter.

Forsyningstilsynet anser Energinets helejede datterselskab, Energinet Systemansvar A/S, CVR-nr. 39314959, som part i sagen i dansk forvaltningsretlig forstand.

Forsyningstilsynet lægger herved vægt på, at Forsyningstilsynets aktuelle og konkrete afgørelse fastsætter, hvad der er eller skal være ret for Energinet Systemansvar A/S, der som forretningsområde bl.a. har systemansvaret for det danske transmissionsnet.

Forsyningstilsynet korresponderer som led i tilsynets behandling af sagen med Energinet Selvstændig Offentlig Virksomhed, CVR-nr. 28980671, Myndighedsenheden, der fungerer som Energinets kontaktpunkt for kommunikation med andre myndigheder.

HØRING

FORSYNINGSTILSYNETS OFFENTLIGE HØRING OVER ANMELDELSEN

Forsyningstilsynet gennemførte i perioderne 1.-16. september 2020, 26. september - 31. oktober 2022 og 9.-24. maj 2023 offentlige høringer over Energinets to tidligere anmeldelser og aktuelle anmeldelse af 31. marts 2023 af metoden for begrænset netadgang.

Forsyningstilsynet har modtaget høringssvar fra 7 interessenter ved den seneste offentlige høring i perioden 9.-24. maj 2023 over Energinets anmeldelse af 31. marts 2023. Overordnet set afspejler høringssvarene betydelig støtte til Forsyningstilsynets snarlige godkendelse af Energinets anmeldelse af metoden for begrænset netadgang, samt bekymring for, at Forsyningstilsynets godkendelse - og Energinets implementering - af metoden forsinkes yderligere. En række interessenter fremkommer dertil med forslag til at udvikle metoden.

Nedenfor gennemgås – emne for emne - de relevante bemærkninger, som Forsyningstilsynet har modtaget i forbindelse med de offentlige høringer over metoden for begrænset netadgang:

PROGNOSE FOR FORVENTET OMFANG OG VARIGHED AF BEGRÆNSNING

- *Copenhagen Infrastructure Partners (CIP)* bemærker, at uvished om omfanget af begrænsninger hen over et år reducerer anvendeligheden af begrænset netadgang.
- *Green Power Denmark (GPD)* henstiller til præcise prognoser for, hvornår nettilstrækkeligheden kan være udfordret, og hvornår kunderne kan forvente afbrud i netadgangen.

Energinet oplyser, at Energinets udmelding af risiko for begrænsninger er indeholdt i den anmeldte metode. Energinets udmelding af risiko for begrænsninger er videreført og er dertil væsentligt udbygget i anmeldelsen af 31. marts 2023, pkt. 2.3 Forventet omfang af begrænsninger, og pkt. 3.1.5 Risikoen for begrænsninger.

Energinet oplyser også, at metoden for begrænset netadgang er udformet således, at der ikke kan indgås aftale med vished om varigheden af begrænsninger. Energinet kan kun oplyse, hvor stor sandsynlighed der er for, at der kan optræde begrænsninger med alt, hvad det indebærer af usikkerhed. Energinet oplyser dertil, at disse usikkerheder er selve grundlaget for, at Energinet kan tilbyde en reduceret tarif ved begrænset netadgang. Kunderne påtager sig herved risikoen, frem for at Energinet skal udbygge transmissionsnettet for at fjerne risikoen.

AFTALE OM REDUKTION NED TIL 2 PCT. AF LEVERINGSOMFANGET

- *CIP* foreslår, at pct.-satsen hæves til 10 pct., da 2 pct. ikke vil være tilstrækkeligt til at holde et PtX-procesanlæg i dvale, og at en koldstart vil kræve et højere leveringsomfang.
- *GPD* finder det uklart, om de 2 pct. skal forstås som en eksakt grænse, og bemærker, at der kan være forbrugsanlæg, der vil skulle kræve en højere andel af fuld netadgang.

Energinet oplyser, at de 2 pct. er noget, der kan tilbydes, hvis det er vigtigt for kunden af hensyn til vigtige minimumsfunktioner og kun forudsat, at der er ledig kapacitet i nettet. De 2 pct. er endvidere ikke garanteret, da det under alle omstændigheder er med forbehold for, at det er acceptabelt i driftøjeblikket. De 2 pct. med delvis fritagelse for afbrydelse er tænkt som en mulig og meget snæver undtagelse.

PRIORITERING AF MIDLERTIDIG LEDIG KAPACITET IFLG. FØRST-TIL-MØLLE

GPD finder, at systembrugere med begrænset netadgang som permanent vilkår på eget niveau også skal prioriteres adgang til midlertidig ledig kapacitet efter "først-til-mølle".

Energinet er enig i, at et "først-til-mølle"-princip for begrænset netadgang alt-andet-lige vil indebære en større investeringssikkerhed for aktørerne. Dette skal dog sammenholdes med principperne for at fastsætte tariffer og metoder for tariffer, herunder navnlig ikke-diskriminationsprincippet.

Energinet finder herved, at det vil være diskriminerende at opkræve samme tarif fra forskellige forbrugergrupper i det samme geografiske område og samtidig give kunderne en forskellig prioritet ved fordeling af ledig kapacitet, når der er begrænsninger i nettet.

OMLÆGGE NETTARIF FOR FORBRUG MED STØRRE KAPACITETSBETALING

Ørsted foreslår ved høringen i efteråret 2022 over Energinets senest forudgående anmeldelse af begrænset netadgang, at nettariffen for forbrug omlægges med en betydelig

andel af kapacitetsbetaling. Ørsted peger herved på ny lovgivning for tilslutning af forbrugs- og produktionsanlæg, der forbindes indbyrdes via direkte linjer bag måleren.

Energinet oplyser i høringsnotat af 15. november 2022, at det er igangsat og prioriteret at udvikle en ændring af tarifmetoden netop pga. den omtalte, nye lovgivning om mulighed for nettilslutning via direkte linjer.

Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR) bemærker ved høring over anmeldelsen af 31. marts 2023, at en kapacitetstarif svarende til 1/3 vil medføre, at de faste omkostninger til elkedler kan blive uforholdsmæssigt høje, da elkedlerne i korte perioder vil have behov for at trække stor effekt fra transmissionsnettet.

HOFOR bemærker ved høring over anmeldelsen af 31. marts 2023 af begrænset netadgang, at hvis kapacitetstariffen ved en sådan ændring kun reduceres til 1/3 og ej fuldt ud bortfalder ved begrænset netadgang, vil forbrugsanlæg med en lav benyttelsestid, herunder elkedler, skulle betale en uforholdsmæssig høj kapacitetstarif.

ADGANG TIL DELVIS, FULD OG BEGRÆNSET NETADGANG FOR KAPACITET
Seks interessenter, CTR, CIP, Dansk Fjernvarme, GPD, HOFOR og Ørsted, fremkommer med mere eller mindre ensartede forslag til ændring af metoden, så begrænset netadgang kan vælges for en andel af et anlægs kapacitet.

Energinet overvejede oprindeligt at udvikle metoden med denne egenskab. Det måtte dog fravælges for at kunne implementere en løsning, som DataHub aktuelt muliggør.

Energinet vil overveje denne videreudvikling af metoden. *Energinet* oplyser dertil, at en forventet fremtidig nettarif med en betydelig andel af kapacitetsbetaling vil indebære, at de nuværende tekniske begrænsninger for afregning via DataHub ikke længere vil være en hindring, hvis tarifreduktionen for afbrydelighed lægges på kapacitetselementet.

OM ET STØRRE, FREMTIDIGT BEHOV FOR LOKALE BUD PÅ OPREGULERING
Dansk Fjernvarme anfører, at det fremadrettet ikke kan udelukkes, at der opstår større behov for opregulering lokalt.

Energinet bemærker, at et egentligt marked for lokal opregulering kun kan opstå, hvis *Energinet* aktivt vælger *ikke* at udbygge nettet til forbrug med fuld netadgang. *Energinet* vil herved i stedet skulle udvikle en løsning, hvor systembrugere med fuld netadgang kan deltage uden den begrænsning, forbrugere med begrænset netadgang er underlagt.

Energinet finder, at ovennævnte udgør præmisserne for at udvikle et marked for lokal opregulering, uanset om der vil være tale om forbrug med begrænset netadgang, der er tilsluttet i det lokale område, eller ej. Dette beror på, at forbrug med begrænset netadgang kun kan løse lige præcis udfordringerne med nettilstrækkelighed, der ved drift af det lokale transmissionsnet forårsages af forbrugsanlæggets egen drift.

HØRING OVER UDKAST TIL FORSYNINGSTILSYNETS AFGØRELSE

PARTSHØRING OVER UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet har i perioden [dag-måned] 2023 til [dag-måned-år] gennemført en partshøring over udkast af [dag-måned] 2023 til Forsyningstilsynets afgørelse.

OFFENTLIG HØRING OVER UDKAST TIL AFGØRELSE

Forsyningstilsynet har i perioden [dag-måned] 2022 til [dag-måned-år] gennemført en offentlig høring over udkast af [dag-måned] 2023 til Forsyningstilsynets afgørelse.

RETSGRUNDLAG

ELFORSYNINGSLOVEN (LOVBEKENDTGØRELSE NR. 984 AF 12. MAJ 2021, SOM ÆNDRET BL.A. VED LOV NR. 2605 AF 28. DECEMBER 2021)

ELFORSYNINGSLOVENS § 27 A, STK. 2, 1. PKT., SAMT § 28, STK. 2, NR. 15
Energinet anskaffer sig energi og andre ydelser efter markedsbaserede, gennemsigtige og ikke-diskriminerende metoder, jf. lovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15.

Bestemmelsen for Energinets anskaffelse af energi efter metoder, der er gennemsigtige m.v., er indplaceret som elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 16, ifølge lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021. Indplaceringen som lovens § 28, stk. 2, nr. 15, er en konsekvens af ophævelsen af lovens § 28, stk. 2, nr. 14, ved lov nr. 2605 af 28. december 2021.

Elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15, har følgende ordlyd:

§ 27 a. [...].

Stk. 2. Ved anskaffelse af energi og andre ydelser til at opretholde det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed anvender Energinet markedsbaserede metoder, [...].

§ 28. [...].

Stk. 2. Energinet skal udføre følgende opgaver:

[...]

15) Anvende gennemsigtige, ikkediskriminerende, markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, den anvender til at udføre sit hverv.

ELFORSYNINGSLOVENS § 73, STK. 1, 1. PKT. (ORDLYD OG FORARBEJDER)

Efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., skal kollektive elforsyningsvirksomheder fastsætte priser for deres ydelser efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte købekategorier giver grund til, og kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse skal ske i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18. Elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., har følgende ordlyd:

§ 73. De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til i overensstemmelse med artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre marked for elektricitet.

Henvisningen til elmarkedsforordningens artikel 18 blev indsat i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., ved lov nr. 2196 af 29. december 2020. Der fremgår følgende om denne ændring fra bemærkningerne i det forudgående lovforslag nr. L 67 af 30. oktober 2020:

Efter § 73, stk. 1, i lov om elforsyning, skal de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-71, i lov om elforsyning, ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier for, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisdifferentiering af hensyn til effektiv udnyttelse af elnettet og til elforsyningsikkerhed er tilladt. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde.

[...]

Baggrunden for den foreslåede indsættelse af en henvisning til elmarkedsforordningens artikel 18 i § 73, stk. 1, 1. pkt., er, at elmarkedsforordningens artikel 18 fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes prisfastsættelsen af de kollektive elforsyningsvirksomheders ydelse skal ske. Ved indsættelse af en henvisning til artikel 18 i elmarkedsforordningen, gøres det således klart, at den nærmere regulering af prisfastsættelsen reguleres ved elmarkedsforordningen. Baggrunden for den foreslåede ophævelse af 2. pkt. er, at forholdet er reguleret ved elmarkedsforordningens artikel 18, som herefter vil finde anvendelse i stedet for stk. 2.

Ved den foreslåede ændring forventes det, at de kollektive elforsyningsvirksomheders priser, herunder tariffer i høj grad vil bestå uændret. Ændringen vil betyde, at der som følge af elmarkedsforordningens artikel 18, vil skulle tages stilling til flere forhold ved fastsættelsen af nye metodeanmeldelser. Dette kan betyde, at fordelingen af prisen, herunder tariffen på de forskellige køberkategorier efter en ny metodeanmeldelse efter elmarkedsforordningens artikel 18, kan variere fra fordelingen i dag.

ELFORSYNINGSLovens § 73 A, STK. 1

Efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, skal Forsyningstilsynet godkende kollektive elforsyningsvirksomheders metoder for fastsættelse af priser og betingelser for at anvende transmissions- og distributionsnet. Elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, har følgende ordlyd:

§ 73 a. Priser og betingelser for anvendelse af transmissions- og distributionsnet fastsættes af de kollektive elforsyningsvirksomheder efter offentliggjorte metoder, som er godkendt af Forsyningstilsynet.

ENERGIKLAGENÆVNETS PRAKSIS OM KRITERIET RIMELIG IFØLGE ELFORSYNINGSLovens § 73, STK. 1, 1. PKT.

ENERGIKLAGENÆVNETS AFGØRELSE AF 24. SEPTEMBER 2010, J.NR. 1011-405 OG -406, OM TARIF FOR EL-DISTRUBITION TIL EN GROS-KUNDER

Energiklagenævnet fandt, at vurderingen af, om en tarif er fastsat efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, ikke alene skal foretages på baggrund af den samlede tarif. Vurderingen skal foretages i forhold til hvert enkelt driftsmæssigt forhold, som indgår i prisen. Dette sikrer, at en tarif er kostægte. Det påhviler således Energitilsynet (nu Forsyningstilsynet) efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, at foretage en vurdering af hvert enkelt driftsmæssigt forhold, der indgår i den samlede tarif, og ikke alene vurdere den samlede tarif. Det forhold, at en tarif som helhed fremstår som rimelig, medfører ikke nødvendigvis, at de enkelte elementer, der indgår i tariffen, er rimelige.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2019/943 AF 5. JUNI 2019 OM DET INDRE MARKED FOR ELEKTRICITET (ELMARKEDSFORORDNINGEN)

ARTIKEL 2, NR. 26

Elmarkedsforordningens artikel 2, stk. 1, nr. 26, definerer belastningsomfordeling som et økonomisk virkemiddel til at håndtere fysiske kapacitetsbegrænsninger i transmissionsnettet. Elmarkedsforordningens artikel 2, nr. 26, har følgende ordlyd:

26) »belastningsomfordeling«: en foranstaltning, herunder en afkorting, der aktiveres af en eller flere transmissionssystemoperatører eller distributionssystemoperatører ved at ændre produktionsmønstret, forbrugsmønstret eller begge dele med henblik på at ændre de fysiske strømme i elektricitetssystemet og afhjælpe en fysisk kapacitetsbegrænsning eller på anden måde sikre systemsikkerhed.

ARTIKEL 13, STK. 1 OG STK. 2, 1. PKT.

Elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., fastsætter, at belastningsomfordeling af fleksibelt elforbrug skal baseres på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier samt at ressourcer, der belastningsomfordeles, skal udvælgelse ved brug af markedsbaserede mekanismer, og der skal ydes økonomisk godtgørelse.

Elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., har følgende ordlyd:

1. Belastningsomfordeling af produktion og belastningsomfordeling af fleksibelt elforbrug skal baseres på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier. Den skal være åben for alle produktionsteknologier, al energilagring og al fleksibelt elforbrug, herunder i andre medlemsstater, medmindre det ikke er teknisk muligt.
2. Ressourcer, der belastningsomfordeles, skal udvælgelse blandt produktionsanlæg, energilagring- eller fleksibelt elforbrug ved brug af markedsbaserede mekanismer, og der skal ydes økonomisk godtgørelse.

ARTIKEL 18, STK. 2

Elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, fastsætter dertil, at metoder for tariffer skal afspejle TSO'ers faste omkostninger og tilvejebringe passende incitamenter til TSO'er på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektiviteten, fremme markedsintegrationen og forsyningssikkerheden, understøtte effektive investeringer, understøtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter og lette innovationen i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetsydelse, og samkøringslinjer.

Elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, har følgende ordlyd:

2. Tarifmetoder skal afspejle transmissionssystemoperatørers og distributionssystemoperatørers faste omkostninger og tilvejebringe passende incitamenter til transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektiviteten, fremme markedsintegrationen og forsyningssikkerheden, understøtte effektive investeringer, understøtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter og lette innovationen i forbrugeres interesse inden for områder såsom digitalisering, fleksibilitetsydelse, og samkøringslinjer.

FORSYNINGSTILSYNETS BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSEN

Forsyningstilsynet skal i denne sag vurdere, om tilsynet kan godkende Energinets anmeldelse af 31. marts 2023 af en metode for begrænset netadgang for forbrugsanlæg i transmissionsnettet samt fastsættelsen af tariffen for den begrænsede netadgang.

Metoden indebærer, at en systembruger, der forsynes fra nettet, kan blive tilsluttet nettet med et vilkår om afbrydelighed, og hvor afbrydeligheden modsvares af nedsat nettarif.

Forsyningstilsynet finder, at den anmeldte metode er omfattet af kravet om tilsynets forudgående godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, da metoden fastlægger priser og betingelser for anvendelse af transmissionsnettet.

Forsyningstilsynet finder, at den anmeldte metode angår to forhold:

- Metoden for begrænset netadgang.
- Fastsættelse af tariffen for begrænset netadgang.

Forsyningstilsynet finder således, at begrænset netadgang som permanent vilkår for systembrugere efter sine egne karakteristika må anses for at udgøre en såkaldt systemydelse, dvs. et energimarkedsprodukt eller en ydelse, som Energinet anskaffer for at kunne understøtte det fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed.

Forsyningstilsynet bemærker i den forbindelse, at Energinet i sin anmeldelse anfører, at metoden for begrænset netadgang, som en systemydelse betragtet, angår lokal nettilstrækkelighed *inden for* et budområde og dermed fungerer som et supplement til lokale markeder for fleksibilitet og ikke et alternativ til det.

Forsyningstilsynet er også opmærksom på, at Energinet i anmeldelsen af 31. marts 2023 gennemgående karakteriserer metoden for begrænset netadgang som markedsbaseret belastningsomfordeling i overensstemmelse med begrebet i elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt.

Forsyningstilsynet vil dog træffe afgørelse om metoden for begrænset netadgang efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1. Forsyningstilsynet vil i sammenhæng hermed vurdere, om metoden for begrænset netadgang, som en systemydelse betragtet, opfylder de lovplichtige og relevante kriterier for at være markedsbaseret, gennemsigtig og ikke-diskriminerende efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15.

Forsyningstilsynet vil dertil påse, at den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kravet om at være objektiv, og at metoden blive modsvaret af en økonomisk godtgørelse i overensstemmelse med de selvstændige EU-retlige kriterier for markedsbaseret belastningsomfordeling efter elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt.

Forsyningstilsynet vil dernæst træffe afgørelse om fastsættelse af tariffen for den anmeldte metode for begrænset netadgang efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1. Forsyningstilsynet vil i den sammenhæng vurdere, om den anmeldte tarif opfylder de lovplichtige og relevante kriterier for at være rimelige, objektive og ikke-diskriminerende efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet vil dertil påse, at fastsættelse af tariffen for den anmeldte metode for begrænset netadgang afspejler Energinets faste omkostninger og motiverer Energinet til en effektiv drift i overensstemmelse med de selvstændige EU-retlige kriterier for at udforme metoder for transmissionstariffer efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2.

Forsyningstilsynet er herved opmærksom på Energinets udsagn i anmeldelsen af 31. marts 2023 af metoden for begrænset netadgang, om at Energinet kan foretage ændringer i tarifdesignet for metoden. Energinet forventer således, at tarifdesignet vil blive ændret med en andel af kapacitetsbetaling for nettariffen, og at tarifreduktionen for metoden for begrænset netadgang vil blive omlagt i den sammenhæng.

Forsyningstilsynet er også opmærksom på, at evt. senere ændringer af tariffen for begrænset netadgang med et større kapacitetselement har medført bemærkninger i forbindelse med høringen over Energinets senest forudgående anmeldelse af begrænset netadgang, afspejlet i Energinets høringsnotat af 15. november 2022, og i høringssvarene ved høring over Energinets anmeldelse af 31. marts 2023 om begrænset netadgang.

Flere af høringssvarene indeholder både bemærkninger til metoden og tariffen for begrænset netadgang og input til ændring af metoden og tariffen.

Forsyningstilsynet skal dertil bemærke, at Forsyningstilsynet i denne afgørelse alene tager stilling til den anmeldte metode samt tarif for begrænset netadgang. Forsyningstilsynet noterer sig også, at høringssvarene til Energinets anmeldelse af 31. marts 2023 af metoden for begrænset netadgang afspejler støtte til Forsyningstilsynets snarlige godkendelse af metoden samt bekymring for, at Forsyningstilsynets godkendelse - og Energinets implementering - af metoden forsinkes yderligere.

Forsyningstilsynet bemærker også, at Energinet vil være retligt forpligtet til at anmelde ændringer af en tidligere godkendt fastsættelse af tariffen for begrænset netadgang til Forsyningstilsynets godkendelse efter elforsyningslovens § 73 a, stk. 1, og at sådanne fremtidigt anmeldte ændringer af tariffen vil være genstand for selvstændige, nye høringer samt for Forsyningstilsynets selvstændige behandling og afgørelse.

Forsyningstilsynet noterer således, at interessenter vil kunne fremkomme med bemærkninger ved selvstændige processer for ændringer samt ved øvrig dialog med Energinet.

Forsyningstilsynet noterer sig i øvrigt, at Energinet forventer at evaluere metoden for begrænset netadgang samt fastsættelsen af tariffen for metoden for begrænset netadgang, når metoden og tariffen for metoden har været i kraft i 4 år.

VURDERING AF DEN ANMELDTE METODE SOM EN SYSTEMYDELSE

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte metode for begrænset netadgang, som en systemydelse betragtet, opfylder de lovpligtige og relevante kriterier for at være markedsbaseret, gennemsigtig og ikke-diskriminerende efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15.

Forsyningstilsynet vil dertil påse, at den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kravet om at være objektiv, og at metoden bliver modsvaret af en økonomisk godtgørelse i overensstemmelse med de selvstændige EU-retlige kriterier for markedsbaseret belastningsomfordeling efter elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt.

MARKEDSBASERET

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kriteriet for, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe sig energi og andre ydelser efter elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet for Energinets anskaffelse af energi og andre ydelser efter markedsbaserede metoder, at de anmeldte vilkår og betingelser for en metode afspejler de vilkår, der generelt gælder, når der bliver handlet på et frit marked.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at metoden har til formål at give alle systembrugere af transmissionsnettet adgang til at vælge imellem forskellige niveauer af elforsyningsikkerhed til forskellige priser. Energinet definerer således forskellige produkter for transmission, der som tilpasset nettets fysiske opbygning og funktion tilbydes systembrugerne frit at vælge imellem. Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at systembrugere herved får et reelt langsigtet, markeds-mæssigt og kommercielt valg med hensyn til pris i forhold til kvalitet, og hvor den økonomiske godtgørelse ydes på forhånd via en løbende tarifreduktion.

Energinet har dertil oplyst i anmeldelsen, pkt. 3.1.6, at ubalanceprisen først er kendt senere og typisk ligger tæt på spotprisen i de enkelte timer, og at spotprisen pr. time benyttes som den bedst mulige tilnærmelse til ubalanceprisen. Energinet har herved sammenfattet, at afbrydeligt forbrug til opregulering i forhold til interne flaskehalse aktiveres i kraft af en markedsbaseret mekanisme, hvor udvælgelsen af anlæg med afbrydelighed til at blive aktiveret vil være baseret på en på forhånd aftalt pris.

Forsyningstilsynet finder endvidere, at Energinet i anmeldelsen, pkt. 3.1.9, har gjort klart rede for, at Energinet vil aktivere evt. lokale bud til opregulering først, hvis der er sådanne bud, som er lavere end spotmarkedsprisen. Energinet har dertil oplyst, at anlæg med afbrydelighed først bliver aktiveret, hvis evt. lokale opreguleringsbud fra andre anlæg med en lavere pris end spotprisen i timen allerede er aktiveret.

Forsyningstilsynet vurderer også, at én eller flere bestemte systembrugere ikke favoriseres ved indgåelse af aftale om afbrydelighed i forhold til alle de systembrugere, der potentielt kunne indgå aftale om afbrydelighed. Det er dertil forudsat, at de enkelte systembrugere er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves for at kunne indgå aftale om afbrydelighed. Forsyningstilsynet finder herved at kunne lægge til grund, at de tekniske krav til afbrydelighed hver især og som helhed må anses for sagligt begrundet.

Forsyningstilsynet finder herefter sammenfattende, at den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kriteriet om, at Energinet skal anvende markedsbaserede metoder til at anskaffe sig energi og andre ydelser, som det er fastsat i elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15.

GENNEMSIGTIG

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kriteriet om, at Energinet skal anvende gennemsigtige metoder til at anskaffe sig energi efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 15.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet for Energinets anskaffelse af energi efter gennemsigtige metoder, at det står klart for alle systembrugere, der potentielt kan indgå aftale om afbrydelighed, hvilke krav og kriterier den enkelte systembruger forventes at leve op til ved indgåelse af en aftale om afbrydelighed.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at en systembruger, der forsynes fra transmissionsnettet, i kraft af metoden for begrænset netadgang, kan blive tilsluttet nettet med et vilkår om afbrydelighed. Afbrydeligheden modsvares af en lavere nettarif for så vidt angår de dele af nettariffen, der svarer til omkostningerne til forrentning og afskrivning samt drift og vedligeholdelse af det fysiske anlæg for nettet.

Forsyningstilsynet finder endvidere, at Energinet har gjort klart rede for, at Energinet vil udmelde prognoser for risici for - og varigheden af - begrænsninger i nettet.

Forsyningstilsynet finder også, at Energinet har gjort klart rede for, at der ikke kan opnås vished for varigheden af begrænsninger. Energinet kan således kun angive sandsynligheder for begrænsninger. Usikkerheden er i øvrigt selve grundlaget for, at Energinet kan tilbyde en reduceret tarif ved begrænset netadgang. Kunderne påtager sig herved risikoen, frem for at Energinet skal udbygge transmissionsnettet for at fjerne risikoen.

Forsyningstilsynet finder endvidere, at Energinet har gjort klart rede for, at en aftale om reduktion ned til 2 pct. af leveringsomfanget med begrænset netadgang ikke skal forstås som en eksakt grænse. Energinet kan tilbyde de 2 pct., hvis det er vigtigt for kunden pga. vigtige minimumsfunktioner og kun forudsat, at der er ledig kapacitet i nettet. Energinet kan således ikke garantere de 2 pct., da en aftale under alle omstændigheder er med forbehold for, at det er acceptabelt i driftsøjeblikket. Energinet har kun tænkt på de 2 pct. med delvis fritagelse for afbrydelighed som en mulig og meget snæver undtagelse. Forsyningstilsynet bemærker, at de 2 pct. udspringer af et forsøg på at imødekomme aktørernes ønsker bedst muligt, under hensyntagen til de tekniske begrænsninger der, for nuværende, ikke tillader den ønskede løsning.

Forsyningstilsynet konstaterer dertil, at Energinets anmeldelse af 31. marts 2023 af metoden for begrænset netadgang samt til Energinets supplerende redegørelse af 30. marts 2023 om Samspil med regulerkraftmarkedet gøres offentligt tilgængelige på Energinets hjemmeside, når Forsyningstilsynet har godkendt metoden.

Forsyningstilsynet finder herefter, at Energinets anmeldelse af 31. marts 2023 af metoden for begrænset netadgang gør det klart og gennemsigtigt for alle systembrugere, der potentielt kan indgå aftale om afbrydelighed, hvilke krav og kriterier den enkelte systembruger forventes at leve op til ved indgåelse af en aftale om afbrydelighed.

Forsyningstilsynet finder herefter sammenfattende, at den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kriteriet for, at Energinet skal anvende gennemsigtige metoder til at anskaffe sig energi, som det er fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 15.

IKKE-DISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kriteriet om, at Energinet skal anvende ikke-diskriminerende metoder til at anskaffe sig energi efter elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 15.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet om Energinets anskaffelse af energi efter ikke-diskriminerende metoder, at de krav, som aktører skal opfylde ifølge en anmeldt metode, skal således ikke diskriminere eller favorisere mellem forskellige aktører.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at den anmeldte metode for begrænset netadgang giver alle de systembrugere, der som ejer af et forbrugsanlæg er tilsluttet transmissionsnettet, og som kan opfylde de objektive-tekniske krav til metoden, adgang til at indgå en aftale med Energinet om begrænset netadgang.

Forsyningstilsynet finder dertil, at Energinet har gjort rede for, at anlæg med begrænset netadgang, der ligger i et delområde med strukturelle kapacitetsbegrænsninger inden for et budområde, i en konkret driftssituation vil blive aktiveret efter et pro-rata-princip i forhold til leveringsomfanget med begrænset netadgang ifølge nettilslutningsaftalen.

Forsyningstilsynet finder dernæst, at Energinet har gjort rede for, at disse krav sikrer, at alle systembrugere med begrænset netadgang i det relevante område leverer hver deres andel af den fornødne forbrugsreduktion, frem for at en tilfældig systembruger bliver begrænset, mens andre systembrugere i så fald måske ikke ville blive begrænset.

Forsyningstilsynet bemærker, at Green Power Denmark, som alternativ til et pro-rata princip for tarifreduktionen, foreslår et "først-til-mølle"-princip. Forsyningstilsynet finder, at det vil være diskriminerende at opkræve samme tarif fra forskellige forbrugergrupper i det samme geografiske område og samtidig give kunderne en forskellig prioritet ved fordeling af ledig kapacitet, når der er begrænsninger i nettet.

Forsyningstilsynet finder følgelig, at den anmeldte metode for begrænset netadgang er ikke-diskriminerende, idet metoden ikke favoriserer eller diskriminerer mellem forskellige systembrugere, så længe den enkelte systembruger er i stand til at opfylde de tekniske krav, der kræves for at indgå en aftale om afbrydelighed. Forsyningstilsynet ligger herved også vægt på, at konkrete begrænsninger i en konkret driftssituation kommer til at påhvile alle systembrugere med begrænset netadgang ligeligt efter et pro-rata-princip.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at den anmeldte metode for begrænset netadgang opfylder kriteriet om, at Energinet skal anvende ikke-diskriminerende metoder til at anskaffe sig energi, som det er fastsat i elforsyningslovens § 28, stk. 2, nr. 15.

OBJEKTIV OG GODTGØRES ØKONOMISK

Forsyningstilsynet finder, at den anmeldte metode for begrænset netadgang i en dansk sammenhæng skal vurderes som en systemydelse efter kriterierne i den danske elforsyningslovs § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15. Metoden kan dog anses for parallelt omfattet af bestemmelserne for markedsbaseret belastningsomfordeling efter elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt.

Forsyningstilsynet finder det dog herved alene relevant at se på, om Energinet kan påvise, at metoden for begrænset netadgang opfylder de selvstændige EU-retlige kriterier efter elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., der ikke i forvejen og parallelt fremgår af elforsyningslovens § 27 a, stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 2, nr. 15. Det

angår, at metoden skal være objektiv, og at metoden, som markedsbaseret belastningsomfordeling betraget, bliver modsvaret af en økonomisk godtgørelse.

Forsyningstilsynet forstår ved kravet i elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, 1. pkt., hvorefter Energinets belastningsomfordeling af fleksibelt elforbrug skal baseres på objektive kriterier, at belastningsomfordelingen skal indebære objektive og ikke-vilkårlige, fagligt-tekniske krav til aktører. Alle interesserede aktører, der er i stand til at leve op til de fagligt-tekniske krav til belastningsomfordelingen, skal således kunne indgå i en aftale om at levere de fornødne ydelser til Energinet til brug for belastningsomfordelingen.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at alle de systembrugere, som ejer et forbrugsanlæg, der er tilsluttet til transmissionsnettet, og som kan opfylde de objektivt-tekniske krav til belastningsomfordeling, har adgang til at indgå en aftale med Energinet om begrænset netadgang.

Forsyningstilsynet finder dernæst, at Energinet har gjort klart rede for, at de omhandlede krav skal sikre, at alle potentielle systembrugere kan levere de fornødne ydelser til Energinet til brug for belastningsomfordelingen og på en måde, der opfylder Energinets behov.

Forsyningstilsynet finder dertil, at Energinet har gjort rede for, at anlæg med begrænset netadgang, der ligger i et delområde med strukturelle kapacitetsbegrænsninger inden for et budområde, i en konkret driftssituation vil blive aktiveret efter et pro-rata-princip i forhold til leveringsomfanget med begrænset netadgang ifølge nettilslutningsaftalen.

Forsyningstilsynet finder herefter, at kravene til systembrugerne for at kunne indgå i belastningsomfordeling udgør objektive krav, der sikrer, at alle systembrugere med begrænset netadgang i det relevante område leverer hver deres andel af den fornødne forbrugsreduktion på lige vilkår.

Forsyningstilsynet finder det herved påvist, at Energinets anmeldelse af metode for begrænset netadgang alene indeholder objektive og ikke-vilkårlige, fagligt-tekniske krav til aktører i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, 1. pkt. Alle interesserede aktører, der er i stand til at leve op til de fagligt-tekniske krav til belastningsomfordelingen, vil således kunne indgå i en aftale om at levere de fornødne ydelser til Energinet til brug for belastningsomfordelingen.

Forsyningstilsynet bemærker i sammenhæng med ovennævnte, at ressourcer til belastningsomfordeling skal udvælges blandt fleksibelt elforbrug ved brug af markedsbaserede mekanismer og skal godtgøres økonomisk ifølge det selvstændige, EU-retlige krav i elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 1, 2. pkt.

Forsyningstilsynet finder herved, at Energinet har gjort klart rede for, at en økonomisk godtgørelse ikke sker som en direkte udbetaling af en aktiveringspris i el-markedet. Den økonomiske godtgørelse for at indgå i metoden for begrænset netadgang består således i den reduktion af tarif, som systembrugeren opnår til gengæld for at være afbrydelig.

Forsyningstilsynet finder det herefter påvist, at Energinet opfylder det selvstændige, EU-retlige krav i elmarkedsforordningens artikel 13, stk. 2, 1. pkt., til metoden for begrænset

netadgang om, at ressourcer til belastningsomfordeling skal udvælges blandt fleksibelt elforbrug ved brug af markedsbaserede mekanismer og skal godtgøres økonomisk.

VURDERING AF FASTSÆTTELSE AF TARIFFEN FOR METODEN

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om fastsættelsen af tariffen for metoden for begrænset netadgang efterlever de lovpligtige og relevante kriterier for at være rimelig, objektiv og ikke-diskriminerende efter elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet vil dertil påse, at fastsættelsen af tariffen for metoden for begrænset netadgang afspejler Energinets faste omkostninger og motiverer Energinet til en effektiv drift i overensstemmelse med de selvstændige EU-retlige kriterier for at udforme metoder for transmissionstariffer efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2.

RIMELIG OG OMKOSTNINGSÆGTE

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte tarif for begrænset netadgang opfylder kriteriet for, at Energinet skal fastsætte tariffer for sine ydelser efter rimelige kriterier i medfør af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet rimelig i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., at tariffer for ydelser så vidt muligt skal være omkostningsægte. Energiklagenævnet har således truffet afgørelse om, at hvert enkelt driftsmæssigt forhold, der indgår i den samlede tarif, skal indgå ved vurderingen af, om tariffen er rimelig m.v., jf. nævnets afgørelser af 24. september 2010, j.nr. 1011-405 og -406, om el-distribution til engros-kunder.

Kriteriet for rimelige eller omkostningsægte tariffer indebærer således, at den enkelte systembruger skal dække de omkostninger, som systembrugeren giver anledning til. En systembruger skal følgelig hverken betale mere eller mindre end de omkostninger, som den pågældende systembruger må anses for at påføre Energinet.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at afbrydelige systembrugere må forvente at blive begrænset og herunder vil kunne risikere længerevarende begrænsninger. Afbrydelige systembrugere får derfor et produkt af lavere kvalitet end andre systembrugere, og den lavere kvalitet afspejles i en tilsvarende lavere pris.

Forsyningstilsynet finder dertil, at Energinet har gjort klart rede for, at der ved den anmeldte tarif for begrænset netadgang er videreført et bidrag til at dække alle omkostningerne for transmissionsnettet. De øvrige el-forbrugere med fuld netadgang kommer således ikke til at dække alle omkostningerne inden for den enkelte omkostningstype.

Forsyningstilsynet finder dernæst, at Energinet har gjort klart rede for, at netbrugere med begrænset netadgang – i modsætning til netbrugere med fuld netadgang - ikke har krav på, at nettet udbygges og forstærkes. Netbrugere med begrænset netadgang medfører således færre omkostninger til transmissionsnettet.

Forsyningstilsynet finder endvidere, at Energinet har gjort klart rede for, at metoden for begrænset netadgang og tariffen for metoden er udarbejdet ud fra tilgangen, at anlægsmassen i transmissionsnettet, vil kunne forsyne op til 3 gange så stort et forbrug, hvis

der ikke skulle garanteres el-forsyningssikkerhed. Den anmeldte tarif for begrænset netadgang er herefter sat til 1/3 af den del af omkostningerne for nettariffen, der følger anlægsmassen, sammenholdt med tarifniveauet for netbrugere med fuld netadgang.

Forsyningstilsynet finder herved, at Energinet har gjort klart rede for, at den anmeldte tarif for begrænset netadgang tager hensyn til, at:

- Afbrydelige systembrugere ikke giver anledning til ekstra omkostninger.
- Afbrydelige systembrugere må pga. afbrydeligheden antages at have en mindre gevinst af netadgangen end andre systembrugere, der har fuld netadgang.
- Afbrydelige systembrugere har trods alt adgang til allerede etableret infrastruktur.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at den anmeldte tarif for begrænset netadgang opfylder kriteriet for, at Energinet skal fastsætte priser for sine ydelser efter rimelige kriterier ifølge elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

OBJEKTIV

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte tarif for begrænset netadgang opfylder kriteriet om, at Energinet skal fastsætte priser for sine ydelser efter objektive kriterier ifølge elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet objektiv i elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., at en anmeldt fastsættelse af tariffer er tilstrækkeligt forudsigelig for de omfattede el-kunder, og at prisen fastsættes på baggrund af identificerbare og målbare kriterier.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for beregningsgrundlaget for at reducere tariffen for begrænset netadgang til 1/3 af niveauet for nettariffen for fuld netadgang, jf. anmeldelsen, pkt. 2.8.

Forsyningstilsynet finder dertil, at Energinet har gjort klart rede for, at tariffen for begrænset netadgang, afhængigt af udviklingen i sammensætningen af nettariffen og dermed også reduktionen i forhold til den normale nettarif, kan variere fra år til år i forhold til udviklingen af omkostningselementerne i tarifferne.

Forsyningstilsynet finder dernæst, at Energinet har gjort rede for, at nettariffen for begrænset netadgang fastlægges i den samme proces som nettariffen for de øvrige ikke-afbrydelige systembrugere. Tariffen for nettab er således ens uanset afbrydelighedsvilkår, og afbrydelige systembrugere betaler en nettarif på 1/3 i forhold systembrugere med fuld netadgang til at dække alle øvrige omkostninger i netpuljen.

Forsyningstilsynet finder endvidere, at Energinet har gjort klart rede for, at en evt. over- eller underdækning fra år til år vil blive korrigeret ved at indregne over- eller underdækningerne i de respektive omkostningspuljer i overensstemmelse med den almindelige metode til at korrigere over- og underdækning.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at den anmeldte tarif for begrænset netadgang opfylder kriteriet om, at Energinet skal fastsætte priser for sine ydelser efter objektive kriterier ifølge elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

IKKE-DISKRIMINERENDE

Forsyningstilsynet skal herved vurdere, om den anmeldte tarif for begrænset netadgang opfylder kriteriet for, at Energinet skal fastsætte priser for sine ydelser efter objektive kriterier ifølge elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Forsyningstilsynet forstår ved kriteriet ikke-diskriminerende, at en anmeldt tarif giver alle aktører, der er i stand til at efterleve de fagligt-tekniske krav for en metode, der ligger til grund for en tarif, adgang til at indgå en aftale om ydelser til Energinet ifølge den anmeldte metode. De krav, som aktører skal opfylde ifølge en metode, der ligger til grund for en tarif, skal således ikke diskriminere eller favorisere mellem forskellige aktører.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at den anmeldte metode for begrænset netadgang giver alle de systembrugere, som ejer et forbrugsanlæg der er tilsluttet transmissionsnettet, og som kan opfylde de objektivt-tekniske krav til metoden, adgang til at indgå en aftale med Energinet om begrænset netadgang.

Forsyningstilsynet finder dertil, at Energinet har gjort rede for, at anlæg med begrænset netadgang, der ligger i et delområde med strukturelle kapacitetsbegrænsninger inden for et budområde, i en konkret driftssituation vil blive aktiveret efter et pro-rata-princip i forhold til leveringsomfanget med begrænset netadgang ifølge nettilslutningsaftalen.

Forsyningstilsynet finder dernæst, at Energinet har gjort rede for, at disse krav sikrer, at alle systembrugere med begrænset netadgang i det relevante område leverer hver deres andel af den fornødne forbrugsreduktion, frem for at en tilfældig systembruger bliver begrænset, mens andre systembrugere i så fald måske ikke ville blive begrænset.

Forsyningstilsynet vurderer herefter, at den anmeldte tarif for begrænset netadgang opfylder kriteriet om, at Energinet skal fastsætte priser for sine ydelser efter ikke-diskriminerende kriterier ifølge elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

AFSPEJLER FASTE OMKOSTNINGER OG MOTIVERER TIL EFFEKTIV DRIFT

Forsyningstilsynet finder, at den anmeldte tarif for begrænset netadgang i en dansk sammenhæng skal vurderes som en fastsættelse af tariffer efter kriterierne i den danske elforsyningslovs § 73, stk. 1, 1. pkt.

Elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt., henviser herved også til, at tariffer skal fastsættes i overensstemmelse med elmarkedsforordningens artikel 18. Lovforarbejderne til indsættelsen af henvisningen til elmarkedsforordningens artikel 18 angiver dertil som forventning, at kollektive elforsyningsvirksomheders tariffer i høj grad vil bestå uændret, men at der som følge af elmarkedsforordningens artikel 18 vil skulle tages stilling til flere forhold ved anmeldelse af metoder og tariffer.

Forsyningstilsynet finder det herefter alene relevant at se på, om Energinet kan påvise, at tariffen for begrænset netadgang opfylder de selvstændige EU-retlige kriterier efter elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, der udtrykkeligt angår transmissionstariffer, og hvor disse kriterier ikke i forvejen og parallelt fremgår af elforsyningslovens § 73, stk. 1, 1. pkt. Disse kriterier i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, angår nærmere, at tariffen skal afspejle Energinets faste omkostninger og skal motivere til effektiv drift.

Forsyningstilsynet finder, at Energinet har gjort klart rede for, at metoden for begrænset netadgang og dermed tariffen for metoden indebærer, at en systembruger, der forsynes fra transmissionsnettet, kan blive tilsluttet nettet med et vilkår om begrænset netadgang. Dette vilkår modsvarer af en lavere nettarif for så vidt angår de dele af nettariffen, der svarer til omkostningerne til forrentning og afskrivning samt drift og vedligeholdelse af det fysiske anlæg for nettet.

Forsyningstilsynet finder dertil, at Energinet har gjort klart rede for, at systembrugere med begrænset netadgang kommer til at bidrage forholdsmæssigt til disse omkostninger med 1/3 af, hvad systembrugere med fuld netadgang bidrager med. Tariffen for omkostninger til nettab reduceres herunder ikke, eftersom disse omkostninger følger energiforbruget.

Forsyningstilsynet finder dernæst, at Energinet har gjort klart rede for, at metoden og dermed tariffen for metoden vil finde anvendelse over for danske aktører og er afgrænset til at angå forhold for nettilstrækkelighed internt i de enkelte danske budområder og tarifiering for systembrugere, der forsynes fra transmissionsnettet.

Forsyningstilsynet finder det herefter påvist, at Energinet opfylder det selvstændige, EU-retlige krav i elmarkedsforordningens artikel 18, stk. 2, til den anmeldte tarif for begrænset netadgang, hvorefter transmissionstariffer skal afspejle Energinets faste omkostninger og skal motivere Energinet til en effektiv drift.

OFFENTLIGGØRELSE

Denne afgørelse offentliggøres i Forsyningstilsynets afgørelsesdatabase, <https://afg.forsyningstilsynet.dk/>, jf. elforsyningslovens § 78 b.

Offentliggørelsen kan omfatte navnet på den virksomhed, som er adressat for afgørelsen, når dette skønnes at være af almen interesse for offentligheden, medmindre det vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden.

Det er Forsyningstilsynets skøn, at offentliggørelsen af Energinets navn i denne sag vil være af almen interesse, og at det ikke vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden.

KLAGEVEJLEDNING

Eventuel klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, jf. § 89, stk. 1, i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 984 af 12. maj 2021.

Klagen skal være skriftlig og skal være indgivet inden 4 uger efter, at Forsyningstilsynets afgørelse er meddelt.

Klagen indgives til:

Energiklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg
Tlf.: 72 40 56 00

E-mail: ekn@naevneneshus.dk

Energiklagenævnets kontortid kan have betydning for, om klagen er indgivet i rette tid. Nærmere information om klagefristen, hvem der kan klage (klageberettiget) og nævnets klagebehandling fremgår af Energiklagenævnes hjemmeside www.ekn.dk.

Med venlig hilsen

Benjamin Arslanagic Lund

Fuldmægtig

Tlf. +45 29 48 81 04

belu@forsyningstilsynet.dk

UDKAST